

DZIENNIK POMORSKI

PREEDPLATA

Miesięcznie w ekspedycji	2,20 zł.
Z odnośnieniem i w agencjach	2,30 „
Na pocztę, już z odnośnieniem	2,54 „
Kwartalnie w ekspedycji	6,60 „
Na pocztę, już z odnośnieniem	7,62 „

Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu części kwoty abonamentowej.

OGŁOSZENIA :

na 4 stronie 6 lam. od wiersza mm. lub jego miejsce 15 gr., na 3 str. 30 gr., na 2 str. 60 gr. Dla W. M. Gdańska te same liczby w gubelnach. Tłumaczenia i ogł. skomplikowane o 20 proc. drożej. Ogł. z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Terminowego ogłoszenia się nie gwarantuje.

Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9 przed poł.

Sobota: Franciszka Seraf., Piłtina.
Niedziela: Józef z Korpótynu, w.

CHOJNICE, niedziela, dnia 18. września 1927 r.

Słońca wschód 5.23, zachód 14.50.
Księżyc wschód 22.35 zach 10.2.

Faszyzm, katolicyzm i „sanacja moralna“.

Jak doniosły niedawno telegramsy, w pierwszych dniach września na uroczystości ku czci św. Ludwika w Italii biskup mantuański Peruzzo w swym przemówieniu podkreślił radykalną przemianę, jaka się dokonała w duszach narodu włoskiego pod wpływem faszyzmu. Rewolucja faszystowska — stwierdzał on — przyczyniła się do wzmocnienia w narodzie zasadniczego czynnika cywilizacji włoskiej, jakim jest wiara katolicka. — Na uroczystości tej byli obecni: minister oświaty Fedele, w charakterze przedstawiciela rządu, i kardynał Locatelli, jako zastępca Papieża.

Powyzsze oświadczenie biskupa włoskiego wyraża więcej, niż tomy całe o faszyzmie, kierowanym ręką i głową Mussoliniego.

Faszyzm, który wziął sobie za zadanie, żeby dokonać odrodzenia narodu włoskiego, wypowiedział przedewszystkiem walkę socjalizmowi, komunizmowi i rządzącej nemiłi z ukrycia masonerji, jako tym czynnikiem, które od wewnątrz chciałyby rozsądzić organizację państwową Italji, opartą na podstawach narodowej i religijnej. Innemi słowy była to walka z nowocześniejszym poganiństwem, które, aby dojść do władzy, chce zniweczyć dotychczasowy porządek, opierający byt państwa i cały jego rozwój cywilizacyjny na rodzinie, narodzie i religji. Ludzkość cała musiałaby według ich pragnienia ulegać wyłącznie zakonspirowanej głęboko władzy masonskiej i odgrywających w niej rolę najgłówniejszą potentatów żydowskich.

I faszyzm zwyciężył na całej linii, oraz dokonał w ciągu kilku lat prawdziwie olbrzymiego dzieła odrodzenia narodu włoskiego. Mussolini stał się jego bożyszczem. Ale za to jest on serdecznie znienawidzony przez masonerję i przez radykalizm lewicowy we wszystkich krajach. U nas niemniej!

Zrazu za faszystów polskich uważano w tych kołach t. zw. endeków i wypisywano o nich w prasie lewicowej niestworzone rzeczy. To tam znaleziono jakiś tajny skład broni, tam wypatrzono tajne ich schadzki w podziemiach kościelnych, a gdzieś indziej odkryto ślady ich rzekomej roboty konspiracyjnej. Strachy na lachy!

Dopiero od niedawna usiłuje nasza „sanacja moralna“ sobie nadać pozory, jakoby to ona sama, podobnie jak faszyzm w Italji, miała na celu odrodzenie narodu polskiego. Ta sama „sanacja“, która nie przez walkę z radykalizmem lewicowym, ale właśnie z jego pomocą, doszła u nas do władzy. Ma ona w tem oczywiście pewne swoje wyrachowania, a przedewszystkiem to, żeby wprowadzić w błąd szerokie masy, niełatwo się zazwyczaj orientujące w tego rodzaju sprawach.

Dla owych to mas stwarza się z okazji takich uroczystości, jak w Częstochowie, Krakowie, Wilnie pewne pozory, które mają świadczyć niby to o stronie moralnej i religijnej „sanacji“. Ale wręcz co innego mówią przeciw fakty, spotykane niemal na każdym kroku.

Jesteśmy przecież pod rządami „sanacji moralnej“ świadkami takiego rozpamiętania prasy bezwyznanowej i wręcz

Gdańska partja liberalna deklaruje chęć współpracy pokojowej z Polską.

Gdańsk. Walka przedwyborcza pomiędzy stronnictwami niemieckimi jest w pełnym toku. Liberali, prowadzeni przez szefa biura prasowego, dra. Wagnera, zarzucają senatowi obecnemu, że ze względów partyjnych nacjonalistycznych niesprawiedliwie traktuje urzędników i łamiąc artykuł 91 konstytucji, posuwa na lepsze stanowiska swoich zwolenników. Tenże sam dr. Wagner na zebraniu part-

tyjnym w Sopotach oświadczył, że w ośrodku walki przedwyborczej w Gdańsku tym razem partja stać będzie na stanowisku porozumienia gospodarczego z Polską. Partja liberalna, łącząca sfery gospodarcze, jest za porozumieniem i współpracą pokojową z Polską, nie chcąc przytem rezygnować z praw politycznych.

B. kajzer Wilhelm o przyszłej wojnie.

Berlin. Były cesarz Wilhelm udzielił wywiadu współpracownikowi kopenhaskiego dziennika „Dagbl. Ryheder“, w którym oświadczył, że najprawdopodobniej w r. 1937 dożyjemy się nowej okropnej wojny, która trwać będzie tylko kilka godzin lub dni.

W wojnie tej, która rozegra się na lądzie, morzu i powietrzu, decydującą rolę odegrają nowo wynalezione i okropne

w skutkach gazy trujące. Ekskajzer ubolewa, że świat nie wie, jak gorąco pragnie on powrócić do władzy, aby zapewnić ludzkość wieczny pokój.

„Mógłbym wskazać, — oświadczył Wilhelm, — drogi do pokoju, lecz świat woli widzieć we mnie kozła ofiarnego, zamiast wezwać mnie na doradcę.“

Niebezpieczeństwo niemieckie.

Paryż. Dzisiejszy „Journal“ podaje artykuł obszerny pióra Franklina Bouillon, dowodzący konieczności zawieszenia broni w walkach partyjnych, wobec niebezpieczeństwa niemieckiego.

Ze względu na to, że autor artykułu jest prezesem komisji spraw zagranicznych w Izbie deputowanych, słowa jego mają wartość wyjątkową.

„Ani jeden Niemiec — pisze Franklin Bouillon — nie uznaje granic, ustanowionych przez traktat wersalski.“

„Ani jeden Niemiec nie uznaje granic zachodnich Polski, naszej aljantki.“

„Znaczna większość Niemców nie chce nawet zgodzić się na to, że odzyskaliśmy Alzację i Lotaryngję.“

Duch odwetu rozwija się z szybkością przerażającą w kołach kierowniczych Niemiec, których wola jest jedynie młarodajną dla Niemców.

Rozbrojenie duchowe Niemiec jest złudzeniem istotnym.

Francja jest dziś więcej zagrożona, niż w 1914 roku, gdyż pewni jej sprzymierzeńcy z owych czasów są dzisiaj jej wrogami, razem z wrogiem wewnętrznym: komunistami, opłatanymi przez sowiety.

Ankieta, przeprowadzona przez fundację Carnegiego, wykazała, że niemieckie podczcinki szkolne rozbrzmiewają okrzykiem nienawiści przeciwko Francji.

W prawdzie istnieje w Niemczech garść pacyfistów, sami jednak ci pacyfiści przyznają, że są bezsilni.

Niebezpieczeństwo niemieckie wzrasta wobec groźby przyłączenia Austrii do Niemiec, co wywołałoby z pewnością wojnę.

Gwałtowność wyrazów, użytych przez autora artykułu powyższego, przewyższa niemal wszystko, co dotychczas wygłoszono we Francji w tej kwestji od zawieszenia broni, zwłaszcza ze strony partji radykalno-społecznej.

Nocne ćwiczenia floty niemieckiej w obecności Hindenburga.

Berlin. Prezydent Hindenburg przybył dziś o godz. 8. rano do Swinemünde, gdzie oczekiwali go minister Reichswchry Gessler i komendant marynarki admirał

Zenker. Hindenburg ma wziąć udział w nocnych ćwiczeniach floty, jutro zaś o godz. 9. rano uda się na pokładzie krążownika Berlin do Piławy.

Rumunja grozi wystąpieniem z Ligi Narodów.

Bukareszt. „Cuvantul“ dowiadyuje się, że rumuńska Rada Ministrów podczas omawiania sprawy optantów węglerskich stanęła na stanowisku, że jeśli Liga Narodów sprawę optantów rozwiąże na korzyść Wegler, wówczas Rumunja wy-

stąpi z Ligi Narodów. „Cuvantul“ podkreśla znaczenie tej uchwały i twierdzi, że premier Bratlanu w tej sprawie energiczniej wystąpi, niż to dotychczas się zdarzało — w innych wypadkach

antykościelnej, jakiego dotąd nigdy u nas nie było. Podczas gdy prasie narodowej daje się odczuć coraz więcej „silną rękę“ rządów obecnych przez nakładanie licznych konfiskat, to prasa bezwyznanowa cieszy się ciągle jak najdalej idącą swobodą w podkopywaniu autorytetu Kościoła i szerzeniu demoralizacji.

Sekciarstwo wszelkiego rodzaju, a szczególnie marjawityzm, ze skierowane-

mi przeciw niemu wprost niesłychanemi zarzutami, może istnieć najspokojniej pod okiem „sanacji moralnej“, która pozatem stanęła również po stronie „Ymci“ o podwójnym obliczu, wtedy gdy władze kościelne wyraźnie przeciwko niej wystąpiły.

A co się dzieje po miastach i miasteczkach naszych, opanowanych po ostatnich wyborach przez rady i zarządy ży-

dowskie! Były wypadki usuwania godeł chrześcijańskich i bezczeszczenia tychże, były bluźniercze napaści na „panującą“ religiję katolicką i były publicznie składane hołdy dwom komunistom, Sacco i Vancetti'emu, straconym na krześle elektrycznym za pospolite zbrodnie.

Nawet nie widać absolutnie starań w tym klerunku, żeby ukroczyć to rozpasanie elementów rozkładowych, a natomiast mnożą się coraz więcej projekty, godzące w wolność czynników narodowych w Polsce.

Czy w tych warunkach wogóle mógłby powiedzieć jakiś biskup, czy ktokolwiek, że katolicyzm w Polsce wzmocnił się przez rządy pomajowe, tak jak to powiedział biskup włoski o faszyzmie? Nie! Raczej przeciwnie, musiałby wskazać na te wszystkie usiłowania, zmierzające do osłabienia katolicyzmu, a które dziś w Polsce uchodzą bezkarnie.

Ta oto jest różnica między faszyzmem włoskim, a naszą „sanacją moralną“, i żadne pozory nie zdołają jej na dalszą metę przystoić.

Stosunki jugosłowiańsko-greckie

Niedawna uchwała parlamentu greckiego w przedmiocie nieratyfikowania konwencji ateńskich, dotyczących umowy handlowej z Jugosławją, oraz sprawy stworzenia w Salonikach wolnej strefy jugosłowiańskiej, była niewątpliwie wyrazem datującego się już od kilku miesięcy ogólnego wzajemnych stosunkach jugosłowiańsko-greckich.

Nie bacząc na to, że oba narody już od dawien dawna wiązały bliskie bardzo stosunki, nie bacząc dalej na ściśle wspólnotę kulturalną, będącą wynikiem rozwoju religijnego Grecji i Jugosławji, dochodziło już zawsze między Grekami a Serbami do częstych zatargów. Ale od czasu do czasu oba państwa zawierały sojusze, a w roku 1912 powstał, jak wiadomo, z inicjatywy Pałacza i Wenizelosa związek ogólnobałkański, w którym Grecja i Jugosławia odgrywały rolę dominującą. W chwili podpisywania tego traktatu Grecja zobowiązała się, że w razie zwycięstwa nad Turcją, przyzna Serbji w Salonikach wolną strefę, co umożliwić miało Serbji Jostep do morza Egejskiego. Po wojnie bałkańskiej terytorjum Serbji rozszerzone zostało po Saloniki, gdzie też istotnie utworzono wolną strefę serbską. Wskutek wybuchu wojny światowej nie zdołano opracować warunków korzystania Serbji z tej strefy.

Wielka wojna wykazała w całej pełni, jak wielkie znaczenie ma dla Serbji port w Salonikach. Przez port ten otrzymywała bowiem Serbja nie tylko broń i aprowizację, lecz tędy odbyła się również ewakuacja wojsk serbskich, tutaj też powstał następnie wspólny front przeciwko Bułgarom i Niemcom. W wyniku wielkiej wojny zjednoczona Jugosławia otrzymała szereg portów na morzu Adriatyckim. Niemniej jednak powołane czynniki dążyły do zachowania wolnej strefy w Salonikach, gdzie założono jugosłowiańską izbę handlową, i gdzie skoncentrowany miał być cały handel morski królestwa SHS. Jugosławia chodźto przedewszystkiem o to, żeby zabezpieczyć się na wypadek ewentual-

Mojej Szan. Klienteli podaję do łaskawej wiadomości, że mój magazyn bławatów sprzedałem **p. St. Bączkowskiemu.**

Na tej drodze dziękuję moim długoletnim odbiorcom za darzące mnie zaufanie w ciągu 40 lat i proszę również i tem zaufaniem darzyć mego następcę.

Z poważaniem

J. Jączyński.

Nawiązując do powyższego uwiadomienia donoszę Szan. Publiczności jak również mojej Szan. Klienteli, że z dniem dzisiejszym objąłem interes p. J. Jączyńskiego i pod firmą

Dom Mód J. Jączyński nast. St. Bączkowski

dalej go poprowadzę.

Zadaniem moim będzie Szan. Klientelę nadal sumiennie i fachowo obsłużyć.

Z poważaniem

St. Bączkowski.

Chojnice, dnia 14. września 1927 r.

Hotel Bristol

Od dziś gościnne wlekle występy artystycz.

Król śmiechu i humoru!

WŁADYSŁAW MROZOWICZ
powszechnie znany i wszędzie lubiany w swoim oryginalnym repertuarze

LILI TYSZKIEWICZ

pierwszorządna artystka Czarnego Kota w Warszawie. Wykonawczyni najnowszych piosenek ta prawdziwie polska krew co daje dużo temperamentu.

Początek o godz. 8-mej. Wstęp wolny!

Dancing. Muzyka salenowa.

Conferencier: Władzio Mrozowicz.

Cukiernia i kawiarnia Radke

W niedzielę, dnia 18 września 27 r.
począwszy od godz. 4 po poł.

koncert

B. Radke.

właśc. cukierni.

Wyborne ciastka, napoje i lody.

KINO NOWOSCI

W sobotę o 8.15 w niedzielę o godz. 6 i 8 15
Dawno oczekiwany film pod tytułem

Rochanka gwardzisty

(Duchess of Buffalo)

Obrazy z Rosji z czasów przedwojennych z znanym i przystojnym **Tullio Carninatti** w roli porucznika gwardji brabiego Orłowa i ulubiona **Konstancja Talma-dge** i jako sławna gwiazda cesarskiego baletu Lidja Pawłówna z Petersburgu.

Od poniedziałku: Monumentalny film

Sybir i carat

przeżycia i cierpienia polskiej rodziny na wygnaniu. 1997

Kanapy

leżanki i matrace

Uciek! także i na raty nabędę użna w składzie mebli Młyńska 17 właśc. O. Pawłowicz.

Uciek!

pies

(Dackel). Za wynagrodzeniem proszę zwrócić. **M. Urban**, Pl. Jerzego

Sprzedam lub wydzierżawie natychmiast moje

gospodarstwo 80 morgowe.

Do objęcia potrzeba około 10 tys. zł. Zgłośz. pisemne do eksp. Dzien. Pom. pod Nr. 1998.

Na kurs gwiazdkowy przyjmuje jeszcze

uczennice

do robót ręcznych, rysow. i malowania.

Else Kittsteiner
Młyńska 20 I piętro. 1968

Krausego restauracja leśna **Wilhelminka**

W niedzielę od 4 godz. po poł. do 11 g. wiecz.

koncert przy kawie i dancing.

Nowa kapela artystyczna **Sierant**. — Polecam jabłecznik, śmietana biał.

Maszyny do mięsa, nożyki i kółka będą w mojej nowo zaprowadzonej

specjalnej maszynie pod gwarancją pierwszorzędnie wyostrzone.

M. Bleyer
Plac Piastowski 9 2001

Dziewczyna

umiejąca dobrze gotować, potrzebna zaraz lub od 1. 10. Adres wskaże eksp. Dziennika. 2002

Cebulki kwiatowe

Hiacenty, Tulpany, Narcyzy, Jonquitte

Krokusy

poleca **K. Błaszczyk**
zakłady ogrodnicze Chojnice, szosa Gdańska 16.

Oryginalneszwedzkie wirówki do mleka

ALFA-LAVAL

były i są najlepsze.

Polecam przy 10 miesięcznej odpłacie 30 lat gwarancji fabryki. Wszelkie części zapasowe.

Reparacje

wykonuję szybko i tanio

Zast. J. Giersch,

Chojnice, Pl. Jerzego 7.

Handel rowerami, wirówkami i warsztat reparać.

Słoneczne 2 umeblow. | Poszukuję

pokoje ucznia

z osobnym wejściem dla jednego lub dwóch panów od 1. 10. br. do wynajęcia. Dworcowa 22. 2003 wchód z boku.

Mistrz Zegarmistrzowski.

A. Gross
ulica Gimnazjalna 8. 1999

Elegancki. czarny. Jedwabny

płaszcz

tanio do sprzedania. **Człuchowska 54.** part.

Pokojowa

może się zaraz zgłosić.

Chojnice
Hotel Dworcowy.

Najtańsze źródło zakupu futer

O. WEILAND

Chojnice, tel. 188

Gdańska 3 kuźnictwo Dworcowa 10 poleca

na nadchodzący sezon

towary futrzane każdego rodzaju. Wielki wybór w szalach futrzanych i obsadkach. Damskie i męskie futra, czapki futrzane po najniższych cenach.

Przerabiania według najnowszych modeli.

Upraszam o rychłe zamówienia. Z powodu korzystnego zakupu ceny bezkonkurencyjne.

się, że są te ludzie, których system nerwowy jest specjalnie wrażliwy na prądy ziemne, tak, że trzymając końcami palców różdżka czarodziejska podlegała drganiom. Obecnie zadaniem nauki jest stwierdzenie naukowe stopnia wrażliwości systemu nerwowego na prądy elektryczne. Ponieważ jednak możliwość takiego wpływu istnieje bezwątpienia, stąd tajemnica różdżki czarodziejskiej pozbawiona będzie wkrótce w zupełności swego nimb „nadziemskości“.

Obrona cnoty.

Już Makuszyński, arcyznamienny Koneser biblii, dostarczył dowodu, że malowanie twarzy przez kobiety, zaprowadziła Ewa — pierwsza matka

Ze jednak wówczas nie znano szminek fabrykacji, zerwawszy buraka z edeńskich plantacji, nasmarowała na policzkach czerwone kolory.

Od tej pory, po wszystkie czasy, niewiasty wszystkich ludów, każdej rasy, malują rzęsy, oczy, usta i policzki, używając wszelkiej kruszyny barwicznej. Odtąd też, silniejszy nad rządy i trony jest róż, pomadka, i korek spalony, i najcnotliwsza dama, czy hetera, farbami przedziwnymi oblicze naciera. Zuluski, chinki polski, czy metyski, na twarzach robią kółka, kropki, kryski.

A nawet, jak donosi kronikarz Kadłubek, Wanda, do Wisły skacząc, pudrowała

Joanna, gdy ją do [boju] koni ponosił krewki, czarnym ołówkiem przedłużała brewki — nawet cna Genowefa, skromna pustelnica kawałkiem kredy codzien nacierała lica. Więc za wzorem prababek dzisiejsza niewiasta

pułdrem i różem areyhojnie szasta i nieraz tak się dokładnie wymaże, że twarz jej przypomina stubarwne witraże.

Niejeden wprawdzie dewot wygłasza kazania, że zdrożną jest ta moda malowania, że uczernione oczy i z karminu usta, to bezwstyd i rozpusta! —

Ja wręcz przeciwnie mam zaś o tym zdanie: Szminki przed upadkiem chronią nasze

są jak cnoty stalowe pancerze, odganiając skutecznie każde męskie zwierzę.

Gdy bowiem takie umazane pocałujesz usta, miast niebiańskich stolicy — jakaś pasta tłusta przylepia Ci się do warg, pachnąc niby mydłem, niby szmalcem, czy łojem, lub innym kadzidłem,

i poruszy mdłości, wnet tracisz chętkę do innych czułości...

Więc się morał wywodzi jasny na ostatku ze róż i szminka niewiastę bronią od upadku

Jan Sokolich-Wroczyński.

Widzenie bez oczu

Wąchanie nogami — Słuchanie dłońmi.

„Czy można widzieć nie posługując się oczami? Pytanie takie wydawać się może trochę... niedorzeczne. Jednakże według zapewnień prof. Julesa Romaine także „bezoczne patrzenie“ dla świata me

Rosyjska arcyksiężniczka — żona krawca.

Księżniczka Natalja, córka wielkiego księcia Pawła Aleksandrowicza, poślubiła znanego krawca paryskiego Lucien Lelong. Zdjęcie nasze przedstawia księżniczkę z mężem.

dycznego nie jest nowością. Na dowód prof. Romaine przytacza cały szereg wypadków „patrzenia“ za pomocą piersi, karku lub dłoni niewidomej osoby.

Wśród przykładów posługiwania się dla „widzenia“ innymi zmysłami jak oczy, jest jeden bardzo ciekawy, a dotyczący pewnej kobiety w Szkocji, która, aczkolwiek skutkiem ataków nerwowych przejściowo straciła wzrok, była mogła jednak odczuwać wszelkie wrażenia optyczne. Przykładając po prostu dłoń do danego przedmiotu, potrafiła doskonale rozróżnić kolory zarówno w dzień jak w nocy, mogła też w ten sam sposób odczytywać pismo ręczne oraz druki i rozpoznawać ilustracje. Charakterystyczny jest przytem szczegół, że dłoń, w roli przewodnika optycznego równie dobrze zastąpić było można karkiem lub stopą pacjentki.

Lekarz francuski dr. Pélétin komunikuje w piśmie fachowym wyniki doświadczeń, czynionych z pacjentką cierpiącą na epilepsję. U chorej skutkiem wstrząsów nerwowych nastąpiła najwidoczniej dyzlokacja ośrodków zmysłowych, które skoncentrowały się częściowo w okolicach jamy brzusznej. Fakt ten objawiał się w ten sposób, że pacjentka, która w rezultacie porażenia nerwów ocznych zupełnie zaniewidziała, mogła najdokładniej widzieć przedmioty, czytać pisma i t. p. ułożone na jej żywocie. Dalsze eksperymenty wykazały, że aczkolwiek normalne zmysły przestały zupełnie funkcjonować, smak i powonienie u epileptyczki obierały sobie siedzibę w żywocie i w koniuszkach palców zarówno rąk jak i nóg. Ale nie tylko można widać bez oczu, równie dobrze przy słuchaniu można obywać się bez uszu.

Pewna kobieta w szpitalu w Bolonji pozostawała nieczuła na najbardziej nawet bolesne wrażenia zmysłowe. Słuch jej zaniknął do tego stopnia, że huk wystrzału tuż nad jej uchem pistoletu nie wywarł na niej żadnego wrażenia. Natomiast najbliższy szepot skierowany do jej dłoni lub spodu stopy, stawał się dla niej zrozumiały. Za pomocą tychże członków pacjentka mogła też widzieć z zamkniętymi i nawet obandażowanymi oczyma potrafiła czytać gazetę, rozpoznawać osoby z otoczenia — za jednorazowym dotknięciem tychże, — i wykonywać rzeczy, wkraczające już poniekąd w dziedzinę cudotwórstwa.

Niezbadane siły kryją się w ustroju człowieczym!... K.r.

Nie będzie tunelu pod kanałem La Manche.

Jedno z największych towarzystw kolejowych francuskich pokrywające cały kraj siecią linii „Compagnie du Nord“ ogłosiło w tych dniach sprzedaż z przetargu wielkiej ilości maszyn wiertniczych do przebijania tuneli. Maszyny te, jak oznaczają warunki przetargu, są w doskonałym stanie, cena ich zaś wynosi połowę wartości rzeczywistej.

Cóż to za licytacja?

To smutny koniec marzenia, opisanego przez wielu pisarzy, suutego przez wszystkich młodych, żądnych rozgłosu, a kochających swą zimną pozorność, lecz cuda przewyższającą fantazję poetów, stwarzającą sztukę — inżynierów. To zaprzestanie prac przebijania tunelu pod kanałem La Manche.

Projekt ten powstał jeszcze w końcu 19 wieku. Przedłożył go paryskiej akademii nauk znany uczyony, Ludwik Breton. Myślano, że wykonają go oba rządy francuski i angielski. Okazało się jednak, że różne względy przemawiały za pozostawieniem przedsięwzięcia inicytatywie prywatnej.

Wobec tego „Compagnie du Nord“ rozpoczęła pracę wiercenia tunelu w miejscowości Wissant, nabywając w wielkiej ilości najkosztowniejsze maszyny wiertnicze. Roboty szły tak intensywnie że po niedługim czasie w końcu 1912 r. tunel był już wykuty na przestrzeni 3 kilometrów. Wtedy to nagle rząd angielski oświadczył, że ze względów politycznych i strategicznych nie może pozwolić na wykonanie tunelu. Pozostawiono tylko inicjatorom wielkiego dzieła nadzieję, że — może coś się zmieni w przyszłości!

Zmieniło się istotnie. W dwa lata potem wybuchła wielka wojna i cała sprawa poszła w zupełne zapomnienie.

Obecnie, po latach 13, Tow. kolei północnych doszło ostatecznie do przekonania, że nie zdoła przeprowadzić tego olbrzymiego przedsięwzięcia. Podobno nie ma funduszu. Podobno tunel pod kanałem jest przestarzałym pomysłem wobec rozwoju komunikacji lotniczej.

„Podobno... jest szerokie i głębokie jak morze. A tymczasem nie „podobno“, ale napewno Anglia w dalszym ciągu nie zechce sobie otwarcia tej bądź co bądź lądowej, choć tylko podmorskiej, drogi do swego państwa!

Wobec tego poszły na licytację miljonowe maszyny wiertnicze. Kto je kupi? W jakiej części świata wgrzyzać się będą w granity, by raz jeszcze zaznaczyć panowanie walego człowieka nad potęgą przyrody?

Oby im się poszczęściło lepiej, niż dotychczas, oby im nie stanęła na drodze ludzka małostkowość — drapieżna zaborczość, mimo wszystkich pokojowych uśmiał, powstrzymująca rozwój pokojowy narodów.

Jak wygląda niebo w miesiącu wrześniu.

Pierwsze trzy tygodnie września zaliczają się wprawdzie jeszcze do lata, ale ochłodzenie temperatury i wcześniejsze zapadnięcie mroku wieczornego wskazują na to, że znajdujemy się już na progu jesieni. W ciągu września dzień skracają się o pełne dwie godziny. W dniu 1 września długość dnia wynosi jeszcze 13 godzin i 3/4, a 30 września tylko 11 godzin i 3/4.

W dniu 4 września ukazują się na niebie pierwsza kwadra księżyca. Pełnia księżyca przypada na 11 września, 18 ostatnia kwadra i w dniu 25 września znów, 28. bm. satelita ziemi znajduje się w największej od niej odległości.

Ogół gwiazd stałych prezentuje się z całym już prawie zimowym przepychem, szczególnie wtedy, jeżeli się obserwuje firmament w późnych godzinach wieczornych. Ale już wkrótce po zapadnięciu ciemności widzimy najjaśniejszą część drogi młecznej z promienią Wagą i Lirą, najjaśniejszą gwiazdą północnej części nieba. Na lewo wielki krzyż Łabędzia, a dalej konstelacja Orła, z jego białą główną gwiazdą Ataire. U stóp wiel-

kiego krzyża utworzonego przez Łabędzia znajduje się gwiazda podwójna Albireo.

Z pośród planet we wrześniu niektóre są niewidzialne. Przedewszystkiem Merkury, który w dniu 2 września znajduje się w takiej pozycji, do słońca, że stałe promienie słoneczne zaćmieniają go.

Również Wenus znajduje się w nazbyt bliskim sąsiedztwie promieni słonecznych, przez co staje się niewidzialną na niebie wieczorem.

Wenus ukazuje się dopiero na godzinę przed wschodem słońca, a przy końcu września świeci już jako gwiazda poranna przez dwie godziny.

Niewidzialny jest również zarówno we wrześniu, jak w październiku Mars, natomiast Jowisz promienieje przez całą noc swym przepysznym światłem.

Ważny wyrok

w sprawie sprzedaży piwa bez koncesji.

Przed wydziałem karno-skarbowym sądu okręgowego w Poznaniu toczyła się rozprawa przeciwko Marji Koteckiej z Rzecim oskarżonej o wyszynk piwa bez zezwolenia władzy skarbowej i bez wykupienia patentu akcyzowego. Sąd skazał oskarżoną Kotecką na karę pieniężną w kwocie 50 zł. wszakże tylko za brak patentu akcyzowego, uwolnił ją natomiast od zarzutu prowadzenia wyszynku bez koncesji.

Powyzszy wyrok mający duże znaczenie dla osób zawodu szynkarskiego, z tego względu zasługuje na szereg uwag, że sąd podzielając zapatrywanie Najwyższego Trybunału Administracyjnego w Warszawie wyroku z 23 września 1926. odrzekł, iż na sprzedaż napojów zawierających alkohol, jak piwo, wino, miód, nie są wymagane koncesje skarbowe, bowiem ustawa o monopolu spirytusowym przewiduje konieczność takiego zezwolenia tylko na sprzedaż spirytusu i wyrobów wódczanych. Wobec powyższego sprzedaż piwa bez koncesji nie jest przestępstwem.

Wyniki nagłej rewizji.

„Krasnaja Gazieta“ donosi, że zarządzona przez władze moskiewskie nieoczekiwana rewizja w 3500 państwowych instytucji sowieckich wykryła olbrzymią ilość nadużyć, wynoszących ogółem wcale pokązaną sumę 17.000.000 rubli.

Niektórzy dygnitarze sowieccy przez dłuższy czas dopuszczali się bezkarnie malwersacji, stanowiących krociowe kwoty co bynajmniej nie przeszkadzało im być filarami partii komunistycznej.

Rozporządzenie w sprawie wymiaru cegieł.

Ukazało się rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej, określające, na podstawie orzeczenia specjalnej komisji, wymiary cegieł palonych, przeznaczonych do budowy domów. Zgodnie z tem rozporządzeniem wymiar cegły powinien wynosić 27 cm. długości, 13 cm szerokości i 6 cm. grubości.

Wyrób cegły o innych wymiarach, przeznaczony do celów specjalnych lub na wywóz, dozwolony jest jedynie za zgodą Min. Robót Publicznych.

Kara za fabrykowanie cegieł innych rozmiarów wynosi 1500 zł., lub miesiąc aresztu, dla używających zaś takiej cegły do budowy 300 zł., lub tydzień aresztu. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1928r. jeżeli chodzi o wyrób cegieł, co zaś do jej używania przewidziany jest termin 1 stycznia 1930 r.